

Τὸ κάλυμμα τῆς ὀπῆς τοῦ ἀμπαροῦ, ἥτοι τῆς ἀποθήκης.

ἀμπαρομμάτι τό, ἀμάρι. ἀμπαρομμάτ' Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀμπάρι καὶ μάτι.

- 1) Τὸ στόμιον τοῦ ἀμπαροῦ, ἥτοι τῆς ἀποθήκης.
- 2) Διαμέρισμα ἀποθήκης.

ἀμπαροπαράθυρο τό, ἀμάρι. ἀδαρουπανάθιρον Ἰμβρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀμπάρι καὶ παραθύρι. Τὸ ἀδαρουπανάθιρον ἐκ τοῦ ἀμαρι. ἀμπαροπανάθερο.

Μικρὰ τετραγωνικὴ ὀπὴ ἐν τῷ τοίχῳ ὑπὲρ τὴν ἀποθήκην: Ἀνοιξι τ' ἀδαρουπανάθιρον γιὰ νὰ γλέψῃς καὶ κατέβα μέσ' ὅς τ' ἀδάρ' νὰ βγάλῃς καρπὸ.

***ἀμπαρόπουλλο** τό, ἀμπαρόπον Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀμπάρι διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -πουλλο.

Μικρὰ ἀποθήκη. Συνών. ἀμπαράκι.

ἀμπαρος ὁ, Πελοπ. (Δημητσάν.)

Μεγεθυντ. τοῦ οὐσ. ἀμπάρι.

Μεγάλῃ ἀποθήκῃ: Τοῦ δεῖνα ἢ κοιλιὰ εἶν' ἀμπαρος. Συνών. ἀμπάρα.

ἀμπαροτινάχτης ὁ, Ἡπ. ἀδαρουτ'νάχτ'ς Ἰμβρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀμπάρι καὶ τιναχτής.

Ὁ κενωτὴς τῆς ἀποθήκης, ἐπὶ τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐνθ' ἄν.: Παροιμ. Μάρτ'ς, γδάρτ'ς, ἀδαρουτ'νάχτ'ς καὶ κουφ'νιδουτ'νάχτ'ς (ὅτι κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον γίνεται δριμύ ψυχὸς καὶ ἐξαντλοῦνται αἱ ζωοτροφίαι) Ἰμβρ. Συνών. ἀδεια-σταμπάρης, κόφινιδουτινάχτης, τιναχτοκαλαθίδης.

ἀμπαρότοιχος ὁ, ἀμάρι. ἀδαρότ'χους Ἰμβρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀμπάρι καὶ τοῖχος.

Ὁ τοῖχος οἰκίας, τοῦ ὁποίου ἐφάπτεται ἡ ἀποθήκη.

ἀμπάρρα ἡ, μπάρα Εὐβ. (Κονίστρ.) Κύθν. Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Νάξ. (Βόθρ. Τρίποδ.) Ναύστ. Σίφν. Σύρ. Τήν. (Κώμ.) Χίος δάρρα Ἀνδρ. Θήρ. Θράκ. (Αἰν.) Κρήτ. Κύθν. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Κορων.) Σέριφ. Σύμ. ἀμπάρρα σύννηθ. καὶ Τσακων. ἀσδάρρα Πελοπ. (Λακων. Μάν.)

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀμπάρρα, ὅπερ ἐκ τοῦ Ἰταλ. *barra*. Πβ. G Meyer, Neugr. Stud. 4, 10. Τὸ ἀσδάρρα ἐκ τοῦ Ἰταλ. *sbarra*. Κατὰ ΣΔραγούμ. ἐν Ἀθηνῶν 23 (1911) 73 ἐκ τοῦ Γαλλ. *barre*.

1) Μοχλὸς τετραγωνικὸς ἢ κυλινδρικός, ξύλινος ἢ σιδηροῦς, διὰ τοῦ ὁποίου κλείονται ἔσωθεν θύραι καὶ παράθυρα κοιν. καὶ Τσακων.: Βάζω - βγάζω τὴν ἀμπάρρα. Τρανῶ τὴν ἀμπάρρα νὰ κλείσῃ ἡ πόρτα κοιν. || Φρ. Βάζω τὸν δεῖνα ἀδάρρα (προβάλλω ὡς δικαιολογίαν) Θήρ. || Ἄσμ.

Ἄγιε μου Κωνσταντῖνε μου, μὲ τὴ μεγάλη μπάρα

Μεγίστ. Συνών. καντινάτσο, καταρράχτης, μαναβέλλα, μάνταλος, περάτης, σίδερο, σύρτης. 2)

Πληθ., δύο σανίδες, αἵτινες διὰ γόμφων στερεοῦν τοὺς

πόδας τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ Πελοπ. (Συκεῖα Κορινθ.)

3) Λεπτὴ σανὶς Κύπρ. 4) Σιδηρὰ ράβδος προσαρμοζομένη καθέτως τῶν σανίδων τῆς βάσεως βαρελλίου ἢ κάδου χάριν ἀσφαλείας Πελοπ. (Καλάβρυτ.) 5) Ράβδος ἐσχάρας κατασκευαζομένη ἐκ σιδήρου εἰς σχῆμα Τ Ναύστ.

6) Σιδηροῦς μοχλὸς μήκους περίπου ἐνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρου Ναύστ. Συνών. λοστός, σκαλιστήρι.

7) Θύρα ἐκ δύο ξύλων χιαστὶ τεθειμένων ἢ κιγκλιωτῇ χρησιμοποιοιμένη εἰς κήπους, ἀμπελῶνας καὶ ἀγρούς περιτεφραγμένους Θράκ. Στερελλ. (Ἀρτοτ. Λεπεν.) — Λεξ. Αἰν. Συνών. μακελλίνα.

8) Εἴσοδος ἀλωνίου Θράκ. (Αἰν. Κεσάν.) κ. ἀ. 9) Ὁ περικεχαρραγμένος χώρος, τὸ ὄρμητήριο, εἰς τὸ ὁποῖον μένει ἐκάστη τῶν ὁμάδων ἐν τῇ ὁμωνύμῳ παιδιᾷ Εὐβ. (Κονίστρ.) Πελοπ. (Λάστ.) Συνών. ἀμπαριζώνι.

β) Ἡ γραμμὴ ἢ χαρρασομένη πρὸ ἐκατέρας τῶν ὁμάδων ἐν τῇ παιδιᾷ, ἥτις καλεῖται γιουρδάκι Πελοπ. (Μαντίν.) 10) Ἐνικ. καὶ πληθ., ἡ παιδιὰ ἀμπάριζα 2, ὁ ἰδ., ἐνιαχ.: Παίζομε τὴν ἀμπάρρα Εὐβ. (Κονίστρ.) Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. Η 5395 (ἐκδ. JSchmitt) «ὥσάν παιγνίδιν παίζομεν, τὸ λέγουσιν ἀμπάρρες».

ἀμπαρράκι τό, ἀμάρι. βαρράκι Πάρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀμπάρρα, διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άκι.

Ὁ κρίκος. Συνών. κοράκι, παρὰσύρτης.

ἀμπαρρίτσα ἡ, μπαρρίτσα Ναύστ. ἀμπαρρίτσα Πελοπ. (Ἀρκαδ. Λάστ. Στεμν.) ἀδαρρίτσα Πελοπ. (Λακων.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀμπάρρα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτσα.

1) Σιδηρίον στρεφόμενον περὶ ἄξονα, δι' οὗ κλείονται κυτία, ἐπιπλα κτλ. Ναύστ. Συνών. κοκοράκι. 2) Ἡ παιδιὰ ἀμπάριζα 2, ὁ ἰδ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Λακων. Λάστ. Στεμν.)

ἀμπαρροκλειδώνω ἀμάρι. βαρροκλειδώνω Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπάρρα καὶ τοῦ ρ. κλειδώνω.

Κλείω ἔσωθεν ἀσφαλῶς διὰ τῆς ἀμπάρρας. Συνών. ἀμπαρρώνω 1, κλειδαμπαρρώνω. Πβ. ἀμπαρροκλείω.

ἀμπαρροκλείω ἀμάρι. ἀμπαρρουκλείω Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπάρρα καὶ τοῦ ρ. κλείω, παρ' ὃ καὶ κλειῶ.

Κατασκευάζω περίφραγμα περὶ κτῆμα: Ἀμπαρρουκλείω τὰ κλήματα.

ἀμπαρρομάννα ἡ, ἀμάρι. ἀμπαρρουμάννα Στερελλ. Αἰτωλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀμπάρρα καὶ μάννα. Διὰ τὴν μεγεθυντικὴν σημ. τοῦ β' συνθετ. πβ. ἀβγομάννα, ἀγγουρομάννα, ἀμπελομάννα, καβουρομάννα κττ.

Πρόχειρος θύρα εὐρείας εἰσόδου αὐλῆς κττ.: Ἐφκειασα τὴν ἀμπαρρουμάννα μ' ἀπόξ' ἀπ' τὴν αὐλή μ'.

***ἀμπαρροσυφιλιώνω**, ἀμπαρροσφιλιώνω Πελοπ. (Βούρβουρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπάρρα καὶ τοῦ ρ. συφιλιώνω.

Κλείω: Ἄσμ.

Βρίσκει τοῖς πόρτες σφαλιστὲς καὶ τὰ κλειδιά παρμένα
καὶ τὰ μικρὰ παρένθοντα ἀμπαρρῶσφιλωμένα.

ἀμπάρρωμα τό, μπάρρωμα ἄγν. τόπ. ἀμπάρρωμα
Λεξ. Περίδ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀμπαρρώνω.

Μόχλωσις, κλεισίς θύρας.

ἀμπαρρώνω, μπαρρώνω Νάξ. (Τρίτοδ. κ. ἄ.) Σῦρ.
κ. ἄ. βαρρώνω Ἄνδρ. μπαρ-ρών-νω Κύπρ. μπαρ-
ρών-νω Μεγίστ. Σίφν. βαρρών-νω Σύμ. ἀμπαρρώνω
κοιν. ἀμπαρρώνω πολλαχ. ἀμπαρρώνων Εὐβ. (Κονίστρ.
κ. ἄ.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Στερελλ. (Καλοσκ.) ἀμπαρρώνων Εὐβ.
(᾽Ορ.) Ἰμβρ. ἀμπαρρώνων Μεγίστ. ἀμπαρρώνων Πε-
λοπν. (Μάν.) ἀμπαρρῶνον Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπάρρα.

1) Μοχλῶ, κλείω θύραν ἔσωθεν διὰ τῆς ἀμπάρρας,
κοιν. καὶ Τσακων. : Ἀμπαρρώνω τὴν πόρτα κοιν. Ἀμπάρ-
ρῶσα καὶ κοιμήθηκα Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ.
ἀμπαρροκλειδώνω. β) Τοποθετῶ τὴν θύραν τῆς εἰσό-
δου τοῦ κήπου Στερελλ. (Καλοσκοπ.) Πβ. ἀμπάρρα 7.

2) Ἐν γένει κλείω πολλαχ. : Σὺ τό'χεις ἀμπαρρῶσαι τὸ
σπίτι ποῦ δὲ βορεῖ νὰ δῇ οὔτε διάβολος Μάν. || Αἰνίγμ.

Κλείνω κλείνω καὶ ἀμπαρρώνω | καὶ τὸν κλέφτη μέσα βρίσκω
(τὸ ἡλιακὸν φῶς) Σῦρ. κ. ἄ.

Κλειδούχου τζ' ἀμπαρρῶνον τζ' ὁ κρέφτα τᾶσου ἔγι
(καὶ ὁ κλέπτης εἶναι ἐντός. Συνών. τῷ προηγουμένῳ)
Τσακων. || Ἄσμ.

Νοικοκυρὰ τοιμάζεται -ν- ὅχ τὸ νοικοκυρεῖό της
καὶ φεύγει ἀπὸ τὸ σπίτι της καὶ φεύγει ἀπὸ τὸ βίός της,
μὰ εἴτ' ἔκλεισε, μὰ εἴτ' ἀμπάρρῶσε, μὰ εἴτε κλειδιά -ν- ἔπῃρε
(μοιρολ.) Πελοπν. (Γορτυν.) Συνών. κλειδώνω, κλείω.

3) Ἀνθίσταμαι ἰσχυρογνῶμονως, συνήθως ἐπὶ διενέ-
ξεων Κύπρ. : Ἐμπάρ-ρῶσεν τὸ' ἔν ἔκαμεν τῶν ποῦ τοῦ
εἶπαν.

ἀμπαρρῶσις ἡ, ἀμάρτ. ἀμπαρρῶσις Στερελλ.
(Καλοσκοπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀμπαρρώνω.

Τὰ τέσσαρα κάθετα ξύλα, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται
ὑπερθεῖν τῆς μυλόπετρας τὸ δοχεῖον, ὅπερ περιέχει τὸν
πρὸς ἄλλοις δημητριακὸν καρπὸν.

ἀμπαρρῶσις ἐπίθ. Ἀθῆν. — Λεξ. Βλαστ ἀμπαρ-
ρῶσις Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀμπαρρώνω.

Κλειστός, κεκλεισμένος : Τὰν τζέα ἐρέκαμε ἀμπαρρῶσις
(εὐρομεν τὴν οἰκίαν κεκλεισμένην). Συνών. κλειστός,
σφαλιστός.

ἀμπαρρῶσις ὁ, πολλαχ. ἀμπαρρῶσις Θράκ. (Κομοτ.)
ἀμπαρρῶσις Χίος ἀμπαρρῶσις Κρήτ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *ambarci*.

Ὁ ἐπὶ τῆς ἀποθήκης ἐπιστάτης, ἀποθηκάριος : Τὰ κλει-
διά τ' ἀμπαρρῶσις πρέπει νὰ τὰ κρατᾷ πάντα ὁ ἀμπαρρῶσις
Ἦπ.

ἀμπᾶς ὁ, σύνθηθ. ἀμπᾶς πολλαχ. ἀμπᾶ Τσακων.
ἀπᾶ ἡ, Καππ. Πόντ. (Κοτύωρ.)

Ἐκ τοῦ Ἀραβοτουρκ. *aba*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Μπεργαδ.
Ἀπόκοπ. στ. 187 (ἔκδ. ELeGrand Biblioth. grecq.
vulg. 2,103).

1) Ὑφασμα μάλλινον ἀδροῦφές, ἐρέα ἐγγωρίου ὑφαν-
τικῆς πολλαχ. : Ἐνα σκουφάκι ἀσπρο ἀπὸ ἀμπᾶ (ἐκ παρα-
μυθ.) Ἀθῆν. (παλαιότ.) Συνών. σαγιάκι. β) Μάλλινον
ὑπόστρωμα, ἐφ' οὗ τοποθετουμένου τοῦ ὑφάσματος τοῦ
λεγόμενου *καλεμικερίο* γίνεται ἡ ἐκτύπωσις τῶν ἐπ' αὐ-
τοῦ σχημάτων Σῦρ. (Ἐρμούπ.) 2) Ἐνδυμα χειμερινὸν
ἐκ μαλλίνου ἀδροῦφους ὑφάσματος, ἰδίᾳ ἐπενδύτης ἀνδρι-
κὸς χωρικῶν, ποιμένων, γεωργῶν, πτωχῶν κττ. σύνθηθ.
καὶ Τσακων. κ. ἄ. : Φόρισι καὶ δὸν ἀμπᾶ τ' νὰ μὴ κρυνοῦν-
γῆς Ἰμβρ. || Παροιμ.

Καὶ γι' αὐτὰ σου καὶ γι' αὐτὰ σου | ἔχει ψεῖρες ὁ ἀμπᾶς σου
(ἐπὶ ἀνθρώπων ἀσυνέτων πασχόντων διὰ τὰς πράξεις
αὐτῶν) ἸΒενιζέλ. Παροιμ. 122, 78. Συνών. γαμπᾶς.
Πβ. *χοντρορόροχο*.

ἀμπασσάδα ἡ, Νάξ. (Γαλανᾶδ. Τρίτοδ.) Σίφν. — Λεξ.
Δεξ. ἀμπασσάδα Ἄνδρ. Θήρ. Κρήτ. Κύθν. Νάξ. (Ἀπύ-
ρανθ. Κορων. κ. ἄ.) Πάρ. (Λεῦκ. κ. ἄ.) ἀμπασσάδα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *ambassada*. Πβ. GMeyer Neugr.
Stud. 4,10. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἐργασία, ὑπηρεσία μικρὰ καὶ ἄκοπος ἀνατεθει-
μένη εἰς ἴτινα ἔνθ' ἄν. : Τοῦ'καμα τὴν ἀμπασσάδα Πάρ.
Ἐλα, παιδάτσι μου, νὰ σὲ χαρῶ, νὰ μοῦ κάμῃς μιὰν ἀμπασ-
σάδα, γιατί δὲν ἔχω κάνα (κάνενα) Νάξ. Θὰ σὲ στείλω σὲ
μιὰν ἀμπασσάδα Πάρ. Δὲν μοῦ'καμε κανεῖς μιὰν νυχτὰ ἀμπασ-
σάδα (οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὑπηρεσίαν) Σίφν. Συνών. δου-
λειά, θέλημα, παραγγελιά. 2) Καθόλου, ἐργασία
οἰαδήποτε, ἀσχολία Κρήτ. : Μοῦ βοηθᾷ σ' οὐλές μου
τὸ' ἀμπασσάδες.

ἀμπασσαδωράκι τό, ἀμάρτ. ἀμπασσαδωράκι Νάξ.
(Ἀπύρανθ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀμπασσαδῶρος διὰ τῆς παραγω-
γικῆς καταλ. -άκι.

Ὁ νεαρὸς ἀμπασσαδῶρος, μικρὸν παιδίον ἐκτελοῦν
παραγγελίας : Χίλια ἀμπασσαδωράκια σου χρειάζονται γαὶ
σένα!

ἀμπασσαδῶρος ὁ, Κέρκ. (Κάτω Γαρούν.) Σίφν. κ. ἄ.
— Λεξ. Κομ. ἀμπασσαδῶρος Θήρ. Κρήτ. ἀμπασσαδῶρος
Κρήτ. (Σφακ. κ. ἄ.) ἀμπασσαδῶρος Νάξ. (Τρίτοδ. κ. ἄ.)
ἀμπασσαδῶρος Θήρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀμπασσαδῶρος Κύθν.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *ambassador*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ.
(Κατὰ τὸν MTriandaphyllidis Lehnwörter 3,105 καὶ 137
ἐκ τοῦ Ἰταλ. *ambasciadore*). Ἐν χειρογρ. 16^{ου} αἰῶ-
νος ἀμπαχιαδῶρος. Πβ. ΧΠαντελίδ. ἐν Ἀθηνᾶ 34
(1922) 144 καὶ 156. Ὁ τύπ. ἀμπασσαδῶρος δι' ἀνά-
πτυξιν ὡς καὶ ἐν τῷ ἴσος-ἴσιος κττ. Ὁ τύπ. ἀμπασ-
σαδῶρος καὶ παρὰ Μεουρσ.

1) Ὁ ἀποστελλόμενος δι' ὑπηρεσίαν, ὁ ἐκτελῶν παραγ-
γελίαν, ὁ κομίζων εἰδησιν Θήρ. Κρήτ. (Σφακ. κ. ἄ.) Νάξ.
Σίφν. κ. ἄ. : Ἀμπασσαδῶρος ἦρθε καὶ τό'πε Κρήτ. Πάαινε
φῆρε μου τὸ νερό νὰ πιῶ. — Ὡ καὶ σύ, ὅλον ἀμπασσαδῶρος
σοῦ χρειάζεται! χίλιοι ἀμπασσαδῶροι θές! Ἀπύρανθ. Ἐλα,
παιδάτσι μου, νὰ σὲ χαρῶ, νὰ μοῦ κάμῃς μιὰν ἀμπασσάδα.
— Καὶ τί; ἀμπασσαδῶρος σου εἶμ' ἐγώ; Νάξ. || Γνωμ.
Ὁ ἀμπασσαδῶρος ξυλγὲς δὲ δρώει (ὁ ἐκτελῶν ἐντολὴν δὲν

